

5. БЕСКИЧМЕЊАЦИ

- **МЕКУШЦИ (Mollusca)**
 - плавопрстенаста хоботница (Haplochlœna maculosa)
- **ИНСЕКТИ (Insecta)**
 - све врсте мрава и термита
- **СТОНОГЕ (Chilopoda)**
 - породица: Scolopendridae
- **ПАУЧЊАЦИ (Arachnida)**
 - све отровне врсте

Na osnovu člana 40. tačka c) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, donosi

**PRAVILNIK
O DRŽANJU OPASNIH ŽIVOTINJA**

Član 1.

(Područje primjene)

- (1) Ovim pravilnikom se utvrđuje pojam opasnih životinja kućnih ljubimaca i način postupanja s njima.
- (2) Odredbe ovog pravilnika ne primjenjuju se na službene pse koji se koriste za obavljanje poslova organa državne uprave.

Član 2.

(Rječnik pojmova)

Za potrebe ovog pravilnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- (1) "Opasna/potencijalno opasna divlja životinja" je ona vrsta životinja od koje postoji ili ne postoji rizik da prema svojim prirodnim/urođenim sklonostima ispoljava sklonost za napad na čovjeka kojim mu može nanijeti tjelesne povrede ili ga usmrtniti.
- (2) "Opasan pas" je:
 - a) bilo koja jedinka te vrste, porijeklom od bilo koje pasmine koja je:
 - 1) ničim izazvana, napala čovjeka i nanijela mu tjelesne povrede ili ga usmrtila;
 - 2) ničim izazvana napala drugog psa i nanijela mu teške tjelesne povrede;
 - 3) uzgajana i/ili dresirana za borbe pasa ili zatečena u organiziranoj borbi s drugim psom;
 - b) pas pasmine terijera tipa bull koji ne potječe iz uzgoja iz člana 8. stav (1) ovog pravilnika (pit bull terijer) i njegovi mješanci.
- (3) Nadležni organi su:
 - a) Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: UZV BiH);
 - b) nadležni organi entiteta - Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 3.

(Uvjeti i način držanja)

- (1) Vlasnik opasne/potencijalno opasne životinje dužan je životinju držati u skladu s propisima o zaštiti i dobrobiti životinja, veterinarstvu, zaštiti prirode, javnom redu i miru, te odredbama ovog pravilnika.
- (2) Na području Bosne i Hercegovine zabranjeno je držati kao kućne ljubimce opasne i potencijalno opasne životinjske vrste utvrđene u Popisu opasnih i potencijalno opasnih životinjskih vrsta (prilog 1.) koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 4.

(Utvrdjivanje opasnih pasa i postupanje s njima)

- (1) Činjenicu da je pas opasan, osim za pse iz člana 8. stava (4) ovog pravilnika, utvrđuje veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar i/ili kinološki stručnjak imenovan od kinološke organizacije po podnesenoj prijavi o ničim izazvanom napadu na čovjeka s nanesenim tjelesnim povredama ili usmrćenjem ili ničim izazvanom napadu na drugog psa s nanesenim teškim tjelesnim povredama.
- (2) Nakon provedenog postupka iz stava (1) ovog člana obavezan je upis psa u Registar pasa u rubriku "Opasan pas" te je potrebno u propisanu ispravu o upisu i vakcinaciji psa protiv bjesnoće u rubriku "XI OSTALO" upisati: "OPASAN PAS" o čemu veterinarska organizacija mora obavijestiti Kinološki savez Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KS BiH) u roku od osam dana radi upisa ove činjenice u rodovnik.
- (3) Nakon provođenja postupaka iz st. (1) i (2) ovog člana naređuju se mjere iz člana 7. st. (1) i (2) ovog pravilnika.
- (4) Registar pasa vodi UZV BiH u skladu s članom 8. stav (3) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja (u daljnjem tekstu: Zakon).

Član 5.

(Obaveze vlasnika)

- (1) Vlasnik opasnog psa mora osigurati njegovo obilježavanje mikročipom bez obzira na njegovu starost, u skladu sa specijalnim veterinarskim propisima.
- (2) Vlasnik opasnog psa mora osigurati njegovu kastraciju u roku od 14 dana nakon proglašavanja psa opasnim, o čemu vlasnik životinje kao dokaz veterinarskom inspektoru ili ovlaštenom veterinaru dostavlja kopiju računa za obavljanu uslugu.
- (3) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana, vlasnik opasnog psa iz člana 8. stav (4) ovog pravilnika, za psa koji nije napao čovjeka ili drugog psa, mora osigurati njegovu kastraciju do 30. juna 2010. godine.
- (4) Daljnje držanje opasnog psa:
 - a) koji je ničim izazvan napao čovjeka i nanio mu tjelesne povrede;
 - b) koji je ničim izazvan napao drugog psa i nanio mu teške tjelesne povrede;
 - c) koji je uzgajan i/ili dresiran za borbe pasa ili zatečen u organiziranoj borbi s drugim psom;
 - d) pasmine terijera tipa bull koji ne potječe iz uzgoja iz člana 8. stav (1) ovog pravilnika (pit bull terijer) i njegovi mješanci, nakon stupanja na snagu ovog pravilnika, moguće je ako vlasnik ispunjava uvjete iz člana 8. stav (3) ovog pravilnika i nakon provođenja mjera iz člana 4. st. (2) i (3) ovog pravilnika, kao i st. (1), (2) i (3) ovog člana.
- (5) Vlasnik mora opasnog psa držati u prostoru (zatvoreni kafez) ili objektu adekvatne veličine, iz kojeg ne može pobjeći, a ulazna vrata u prostor ili objekt u kojem se nalazi takav pas moraju biti zaključana. Na ulazu u prostor ili objekt u kojem se nalazi opasan pas mora biti vidljivo istaknuto upozorenje: "OPASAN PAS".
- (6) Izvođenje opasnog psa na javne površine dopušteno je jedino s brnjicom i na povocu, od strane vlasnika i u skladu s komunalnim odredbama o uvjetima i načinu držanja pasa.
- (7) Opasan pas mora postići zadovoljavajuću ocjenu na testu provjere stepena socijalizacije iz člana 7. stav (1) ovog pravilnika, nakon školovanja iz člana 7. stav (2) ovog pravilnika, kojima u roku od 30 dana nakon provedenog postupka iz člana 4. stav (1) ovog pravilnika, pristupa zajedno s vlasnikom.
- (8) Izuzetno od odredbe stava (7) ovog člana, vlasnik opasnog psa iz člana 8. stav (4) ovog pravilnika, za psa koji nije napao čovjeka ili životinju, mora osigurati test provjere stepena socijalizacije iz člana 7. stav (1) ovog pravilnika, nakon školovanja iz člana 7. stav (2) ovog pravilnika, kojima pristupa zajedno s vlasnikom do 31. decembra 2010. godine.

Član 6.
(Eutanazija)

- (1) U slučaju ponovljenog napada opasnog psa na čovjeka ili drugog psa, kao i u slučaju nezadovoljavanja uvjeta iz člana 5. st. (7) i (8) ovog pravilnika, postupa se u skladu s članom 14. stav (1) tačka d) Zakona.
- (2) U slučaju smrtnog ishoda napada psa na čovjeka, s takvim se psom postupa u skladu s članom 14. stav (1) tačka d) Zakona.

Član 7.
(Obuka)

- (1) Test za provjeru stepena socijalizacije opasnog psa obavlja se prema Uputstvu za provjeru socijalizacije psa iz *Pravilnika o uzgoju pasa svih pasmina kinološkog saveza*.
- 2) Obavezno školovanje (ispit poslušnosti za psa pratioca s uključenom provjerom socijalizacije) opasnog psa provodi se prema programu *Pravilnika sportske radne kinologije kinološkog saveza*.
- 3) Poslove iz st. (1) i (2) ovog člana mogu obavljati samo pravna ili fizička lica osposobljena za tu djelatnost od strane KS BiH.

Član 8.
(Uvjeti za držanje opasnog psa)

- (1) Psi iz kontroliranog uzgoja pasmina terijera tipa bull - stafordski bull terijer, američki stafordski terijer, bull terijer i mini bull terijer, moraju imati rodovnicu izdatu od KS BiH ili rodovnicu izdatu od Kinološkog saveza jedne od zemalja članica Međunarodne kinološke organizacije (F.C.I.).
- (2) Psi iz stava (1) ovog člana koji su upisani u Rodovnu knjigu moraju postići zadovoljavajuću ocjenu na testu iz člana 7. stav (1) ovog pravilnika.
- (3) Za držanje psa iz stava 1. ovog člana vlasnik mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - a) da nije pravosnažno osuđen za kaznena djela: mučenja životinja, protiv života i tijela čovjeka, zloupotrebe opojnih droga, te kaznena djela koja u sebi sadrže elemente nasilja, a sadržani su u kaznenim djelima protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv imovine, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv javnog reda, protiv braka, porodice i mladih ili je za takvo djelo pokrenut postupak;
 - b) da nije pravosnažno kažnjen za prekršaj iz područja zaštite životinja, iz područja javnog reda i mira i drugih zakona u kojima su propisani prekršaji s elementima nasilja ili da za takvo djelo nije pokrenut postupak;
 - c) da ne postoje druge okolnosti koje ukazuju da bi pas iz člana 8. stav (1) ovog pravilnika mogao biti zloupotrijebljen, pod utjecajem češćeg i prevelikog uživanja alkohola, konzumacije opojnih droga i drugih omamljujućih sredstava, poremećenih porodičnih odnosa, sukoba s okolinom, agresivnog i ekscitabilnog ponašanja od vlasnika;
 - d) da ima uvjete za siguran smještaj opasnog psa;
 - e) podnijeti dokaze da je:
 - 1) stariji od 21 godine, i
 - 2) poslovno sposoban (uvjerenje izdaje centar za socijalnu brigu mjesta prebivališta vlasnika psa).
- (4) S psima pasmine terijera tipa bull koji ne potječu iz uzgoja iz stava (1) ovog člana (pit bull terijer) i njihovim mješancima postupa se u skladu s odredbama čl. od 4. do 8. ovog pravilnika.
- (5) Zadovoljavanje uvjeta iz stava (3) tač. a) i b) ovog člana utvrđuje se prilikom upisa psa u Registar ili upisa promjene vlasnika, a uvjeta iz stava (3) tačke c) ovog člana u inspekcijском nadzoru.

Član 9.
(Postupanje s opasnim psom)

- (1) Ukoliko vlasnik psa ne zadovolji odredbe člana 8. stav (3) ovog pravilnika, s takvim se psom postupa u skladu s članom 14. stav (1) tačka d) Zakona.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, uz nadzor veterinarskog inspektora ili ovlaštenog veterinara, dopušteno je opasnog psa, osim psa iz člana 6. ovog pravilnika:
 - a) smjestiti u sklonište za životinje, ili
 - b) udomiti ako udomitelj u trenutku udomljavanja i za sve vrijeme držanja ne posjeduje drugog psa.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana udomitelj psa mora ispunjavati uvjete iz člana 8. stava (3) ovog pravilnika.

Član 10.
(Zabrana ustupanja i trgovine)

- (1) Vlasnik opasnog psa ne smije ustupati drugoj osobi na čuvanje i privremeni smještaj, osim u slučaju osiguranja veterinarskog tretmana.
- (2) Nije dopuštena trgovina opasnim psima kao ni njihovo darovanje, izlaganje, promocija, oglašavanje i oglašavanje prodaje, učestvovanje na takmičenjima, izložbama i bilo kojim drugim javnim nastupima ili okupljanjima na području Bosne i Hercegovine.
- (3) KS BiH dužan je obavijestiti sva svoja odjeljenja na području Bosne i Hercegovine o relevantnim podacima o opasnim psima.

Član 11.
(Zabrana uvoza)

Nije dopušten provoz, unošenje i privremeni boravak na području Bosne i Hercegovine pasa pasmine terijera tipa bull koji nisu upisani u Registar Međunarodnog kinološkog saveza (F.C.I.) i njihovih mješanaca.

Član 12.
(Troškovi)

Troškove provedbe mjera iz ovog pravilnika snosi vlasnik životinje.

Član 13.
(Prijelazne odredbe)

Vlasnik koji na dan stupanja ovog pravilnika na snagu posjeduje opasnog psa iz člana 2. stav (2) tačka b) ovog pravilnika mora posjedovanje takvog psa prijaviti pravnom ili fizičkom licu ovlaštenom za upisivanje u centralni registar pasa zbog upisivanja psa u Registar pasa u rubriku "Opasan pas".

Član 14.
(Izuzeci)

- (1) Vlasnik koji na dan stupanja ovog pravilnika na snagu posjeduje kao kućne ljubimce životinje koje se nalaze na Popisu opasnih i potencijalno opasnih životinjskih vrsta, a koje pripadaju zaštićenim vrstama, dužan ih je prijaviti radi evidentiranja nadležnom organu entiteta: Ministarstvu za prostorno planiranje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske i Federalnom ministarstvu za okoliš i turizam, te ih nakon toga može nastaviti držati do njihovog uginuća.
- (2) Vlasnik koji na dan stupanja ovog pravilnika na snagu posjeduje kao kućne ljubimce životinje koje se nalaze na Popisu opasnih i potencijalno opasnih životinjskih vrsta, a koje ne pripadaju zaštićenim vrstama i koje se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika prijave, radi evidentiranja nadležnom organu iz člana 2. stav (3) tačka a), može ih nastaviti držati do njihovog uginuća.
- (3) Suprotno st. (1) i (2) ovog člana, sa životinjom se postupa u skladu s članom 14. stav (1) tačka d) Zakona.

Član 15.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-1-02-1036/10

17. marta 2010. godine
SarajevoMinistar
Mladen Zirojević, s. r.

PRILOG 1.

POPIS OPASNIH I POTENCIJALNO OPASNIH ŽIVOTINJSKIH VRSTA**1. SISARI (Mammalia)****1.1. OPOSUMI (Didelphiomorphia)**– sjevernoamerički oposum (*Didelphis virginiana*)**1.2. ZVJEROLIKI TOBOLČARI (Dasyuromorphia)**– porodica: tobolčarske mačke (*Dasyuridae*)**1.3. DVOSJEKUTIČNJACI (Diprotodontia)**– veliki crveni klokan (*Macropus rufus*)– istočni sivi klokan (*Macropus giganteus*)– zapadni sivi klokan (*Macropus fuliginosus*)– *Macropus robustus***1.4. KREZUBICE (Xenarthra)**– porodica: ljenjivci (*Bradypodidae*)– porodica: mravojedi (*Myrmecophagidae*)**1.5. MAJMUNI (Primates)**– potporodica: majmuni urlikavci (*Alouattinae*)– potporodica: majmuni hvataši i vunasti majmuni (*Atelinae*)– rod: kapucini (*Cebidae*)– porodica: psoglavi majmuni (*Cercopithecidae*)– porodica: giboni (*Hylobatidae*)– porodica: čovjekoliki majmuni (*Hominidae* ili *Pongidae*)**1.6. ZVIJERI (Carnivora)**– porodica: psi (*Canidae*) - izuzev domaćeg psa– porodica: mačke (*Felidae*) - ne uključuje domaću mačku– gepard (*Acinonyx jubatus*)– pustinjnski ris (*Caracal caracal*)– serval (*Leptailurus serval*)– rod: risevi (*Lynx*)– zlatna mačka (*Profelis aurata*)– puma (*Puma concolor*)– oblačasti leopard (*Neofelis nebulosa*)– rod: *Panthera*– snježni leopard (*Uncia uncia*)– porodica: hijene (*Hyaenidae*)– porodica: kune (*Mustelidae*)– medojed (*Mellivora capensis*)– potporodica: smrdljivci (*Mephitinae*)– žderonja ili divovska kuna (*Gulo gulo*)– porodica: rakuni (*Procyonidae*)– porodica: medvjedi (*Ursidae*)**1.7. SLONOVI (Proboscidea)**

– sve vrste

1.8. NEPARNOPRSTAŠI (Perissodactyla)

– sve vrste, osim domaćih konja, domaćih magaraca i njihovih mješanaca

1.9. PARNOPRSTAŠI (Artiodactyla)– porodica: svinje (*Suidae*) - osim patuljastih pasmina svinje– porodica: pekariji (*Tayassuidae*)– porodica: vodenkonji (*Hippopotamidae*)– porodica: deve (*Camelidae*)– porodica: žirafe (*Giraffidae*)– porodica: jeleni (*Cervidae*)– porodica: šupljorošci (*Bovidae*) - osim domaćih ovaca, domaćih koza i domaćih goveda**2. PTICE (Aves)****2.1. Struthioniformes**– noj (*Struthio camelus*)– emu (*Dromaius novaehollandiae*)– rod: nandui (*Rhea*)– rod: kazuari (*Casuarus*)**2.2. RODARICE (Ciconiiformes)**– divovska čaplja (*Ardea goliath*)– rod: *Ephippiorhynchus*– rod: marabui (*Leptoptilos*)**2.3. ŽDRALOVKE (Gruiformes)**

– sve vrste

2.4. SOKOLOVKE ili GRABLJIVICE (Falconiformes)– porodica: *Cathartidae*– porodica: kostoberine (*Pandionidae*)– porodica: orlovi i jastrebovi (*Accipitridae*) - izuzev treniranih ptica koje se koriste za sokolarenje**2.5. SOVE (Strigiformes)**– rod: ušare (*Bubo*)– rod: *Ketupa*– snježna sova (*Nyctea scandiaca*)– rod: *Scotopelia*– rod: *Strix*– rod: *Ninox***2.6. SMRDOVRANE (Coraciiformes)**– rod: pozemni kljunorošci (*Bucorvus*)**3. GMIZAVCI (Reptilia)****3.1. TUATARE ili PILASTI PREMOSNICI (Rhynchocephalia)**

– sve vrste

3.2. KROKODILI (Crocodylia)

– sve vrste

3.3. KORNJAČE (Chelonia ili Testudines)– papagajska kornjača (*Macrochelys* ili *Macrocllemmys temmincki*)– nasrtljiva kornjača (*Chelydra serpentina*)**3.4. LJUSKAVCI (Squamata)****ZMIJE (Serpentes ili Ophidia)**– porodica: boe i pitoni (*Boidae*) - sve vrste koje mogu narasti duže od 1,5 m– porodica: guževi (*Colubridae*) - samo otrovne vrste– porodica: otrovni guževi ili guje (*Elapidae*)– porodica: ljutice (*Viperidae*)– porodica: morske zmiје (*Hydrophiidae*)– porodica: jamičarke (*Crotalidae*)**GUŠTERI (Sauria ili Lacertilia)**– porodica: otrovni bradavičari (*Helodermatidae*)– porodica: varani (*Varanidae*) - samo vrste koje mogu narasti duže od 100 cm**4. VODOZEMCI (Amphibia)****4.1. REPAŠI (Urodela ili Caudata)**– porodica: divovski daždevnjaci (*Cryptobranchidae*)**4.2. ŽABE I GUBAVICE (Anura)**– porodica: otrovne žabe (*Dendrobatidae*)– afrička bikovska žaba (*Pyxicephalus adspersus*)– porodica: gubavice (*Bufo*)– divovska gubavica (*Bufo marinus*)**5. BESKIČMENJACI****MEKUŠCI (Mollusca)**– plavoprstenasta hobotnica (*Hapalochlaena maculosa*)**INSEKTI (Insecta)**

– sve vrste mrava i termita

STONOGE (Chilopoda)– porodica: *Scolopendridae***PAUČNJACI (Arachnida)**

– sve otrovne vrste

**URED ZA VETERINARSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

Na temelju članka 25. stavak (4) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donosi